

Markus Bråten, Mari Kolbeinson og Håvard Sagen drar over Atlanteren med kunstprosjektet Skaus.

 FREDRIK REFVEM

Skal okkupere rom til stavangerkunst i New York

KUNST: Et av de mest eksperimentelle kunstverkene i Stavanger i fjor, Skaus, skal til Malmö og New York dette året. Ideen i prosjektet bygger på samme prinsipp som den urgamle forgjengeren til lapskaus.

Kjell Arne Knutsen

Journalist
kjell.arne.knutsen@
aftenbladet.no

Markus Bråten, Håvard Sagen og Mari Kolbeinson tar kunstprosjektet Skaus til verdensmetropolen i august, etter å ha vært innom Sveriges tredje største by i sommer.

Kunstnerne beskriver Skaus som en nomadisk utstillingsplattform hvor intensjonen er å tilby et rom for utforskning. Piloten som ble laget i Stavanger i fjor, foregikk på følgende måte:

Kunstnerne laget en helt lik kopi av gallerirommet til Rogaland kunstsenter og plasserte det på en ledig tomt ved Tou. Nøyaktig

samme installasjon ble laget inni selve visningsrommet på Nytorget, med en meters klaring til veggene på grunn av brannsikkerhet.

Kunstnerne satt da med to identiske bygninger, ett utendørs og ett innendørs. Bygningene var nøyaktig like store, bygget i samme trematerialet og sto plassert i samme vinkel – og begge var en kopi av visningsrommet.

– Dermed ble vi stående med to parallelle konstruksjoner på to vidt forskjellige steder: En inne i den institusjonelle varmen, og en ute i vær og vind på en ventetomt som kanskje skal bli til leiligheter, park eller kanskje noe annet, sier Håvard Sagen.

Deretter inviterte de åtte andre kunstnere og kunstnergrupper til å forme innholdet i kunstverket. Kunstnerne lot alt arbeid bli værende igjen på stedet. Dette ble utgangspunktet for neste kunstnere.

Frie tøyler

Første kunstner som slapp til i konstruksjonen på ventetomten, Andreas Amble, utnyttet blant annet nedbøren i sine skulpturer. Regndråpene ble en del av ver-

ket slik at det ble et flott lydspill. Da neste kunstner kom inn, hadde vestlandsværet forårsaket fukt og muggsopp inne i konstruksjonen. Ingrid Furre åpnet derfor opp og laget huller i noen av veggene. Sånn ble hullene i veggene en del av kunstverket.

– Kunstnerne fikk frie tøyler. De fikk komme med sitt kunstnerskap, ha totalt frihet i tre uker, og jobbe med stedet og omgivelsene. Kunsten ble skapt der og da, uten noen krav om forarbeid, sier Markus Bråten.

– Siden stedene var så forskjellige, ble det veldig ulike uttrykk i løpet av det halve året prosjektet varte. De som jobbet inne i konstruksjonen på kunstsenteret reagerte på andre omstendigheter enn de som måtte jobbe ute i vær og vind på ventetomten. Det var spennende å se hvordan det utviklet seg, sier Mari Kolbeinson.

At konstruksjonene ble bygget i ubehandlet tre, var helt bevisst.

– Ved å bruke ikke-impregnert materiale fikk vi fram omgivelsene. Vær og vind ga beskjed om hva som var der på ventetomten. På kunstsenteret satt solen vindu-

formede permanente avtrykk på veggene. Dermed oppsto det også en kontrast mellom institusjonens skjermede vertskap og uterommets direkte kontakt med naturelementene, sier Sagen.

Stammer fra lapskaus

Ordet skaus kommer fra en urgammel gryterett. Gryten ble plassert over et ildsted sentralt i hjemmet, og ble sjeldent rengjort eller tømt. Etter hvert som folk forsynte seg ble det lagt til nye ingredienser fra sesongens innhøsting.

– Gryta putret hele tiden og man la bare til ny mat. Dermed var retten hele tiden i endring, man tilførte det man hadde for hånd. På den måten ble den nye retten påvirket av tidligere innhold, forklarer kunstnerne.

» Opprinnelig var ideen å seile Skaus til neste destinasjon ved å bygge en flåte basert på materialet vi brukte i Stavanger.

Markus Bråten

Oppskriften reiste med seilere over havet og spredte seg til Europa og andre steder. Det var trolig slik retten lapskaus oppsto. Det er litt slik de tenker nå, når prosjektet skal til andre byer. Skaus er et nomadisk prosjekt.

– Opprinnelig var ideen å seile Skaus til neste destinasjon ved å bygge en flåte basert på materialet vi brukte i Stavanger. Det er spennende å utforske mulighetene som ligger i å bryte ut av de tradisjonelle transportsystemer. Kunst eksisterer ikke bare som et resultat på et galleri, sier Bråten.

Tanken om å bygge flåte lever fortsatt, selv om det ikke blir realisert helt med det første. I juli/august drar de tre kunstnerne bilveien til Malmö og setter opp en ny versjon av Skaus i fellesrommene til et leilighetsbygg fra 1930-tallet som heter Malmgården.

– Det var et kunstnerdrevet galleri som heter Canopy som først tok kontakt med oss. De har lokaler i Malmgården og kunstnerne synes prosjektet vårt er spennende og ønsket et samarbeid.

Malmgården har en arkitektur i klassisk sosialdemokratisk funkis-